

Kvalitetskontrollutvalgets Virksomhetsrapport 2016

INNHold:

1

Innledning

2

Kvalitetskontrollutvalget

3

Kontrollører

4

Kontrollvirksomheten

5

Evaluering

6

Regnskap

7

Avslutning

1. Innledning

Kvalitetskontrollutvalgets virksomhet har vært gjennomført innenfor de rammer som følger av Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Finanstilsynet og Regnskap Norge.

Det ble for kontrollåret 2016 gjennomført i alt 304 stedlige kvalitetskontroller, hvorav 41 gjaldt oppfølgingskontroller. Enkelte kontroller er utsatt og det skyldes i det vesentlige omorganisering eller sykdom hos kontrollobjektet. Det er i tillegg utført 43 kontorbaserte kontroller av små virksomheter.

I løpet av våren og høsten ble det i 2016 gjennomført 11 kurs i «Forberedelse til kvalitetskontroll» med totalt 458 deltagere. I tillegg har 386 gjennomført nettutgaven av kurset.

Stedlige kvalitetskontroller ble i 2016 for første gang gjennomført i et nytt skybasert system. Dette har medført noe færre gjennomførte kontroller enn planlagt.

2. Kvalitetskontrollutvalget

Kvalitetskontrollutvalget har i beretnings perioden hatt slik sammensetning:

Leder:

Astrid M. Dugstad Tveter, Seksjonssjef, Skattedirektoratet

Øvrige medlemmer:

Erik Hauge, autorisert regnskapsfører, SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS

Terje Melhus, autorisert regnskapsfører, kvalitetssjef Visma Services Norge AS

Erling Vestgård, autorisert regnskapsfører, fag/KS ansvarlig, Advice Vest-Lofoten AS

Ellen Egenæs, autorisert regnskapsfører, kvalitetsleder Tandem Regnskap AS

Liv Veiteberg Braaten har ivaretatt det overordnede og faglige sekretæransvaret, mens Anita Nilsen og Kjersti Solsvik har bidratt med administrasjonsfunksjonen av kontrollene.

Utvalget har i perioden avholdt 5 møter, hvorav 2 møter ble avholdt over 2 dager.

3. Kontrollører

Til sammen har 33 kontrollører gjennomført kvalitetskontroller i 2016. Av disse deltok Knut Haddal, Oksana Sevilhaug, Christer Svanberg og Ragnar Sænbø for første gang.

Følgende har vært engasjert som kontrollører i 2016:

Aune, Ann-Kristin Bull	Økonomisenteret AS, Trondheim
Christensen, May Liz	DMC Regnskap AS, Drammen
Dale, Erik	Dale Revisjon AS, Ålesund
Dahl, Simon	Saga Services AS, Asker
Dyrkorn, Sivert	Dyrkorn Regnskap AS, Tomrefjord
Fredriksen, Ivar	Økoråd Hadsel AS, Stokmarknes
Haddal, Knut	Partas AS, Os
Hansen, Frank	Regnskap & Bedriftsrådgivning AS, Melbu
Haua, Rikke	Visma Services Norge AS, Larvik
Hornvedt, John	Visma Services Norge AS, Sandefjord
Iversen, Anne Kari	Økonomiservice AS, Lakselv
Jacobsen, Svend Erik Fjell	Tønsberg Økonomisenter AS, Tønsberg
Johansen, Torill	Herkules Forvaltning AS, Oslo
Karlsen, Rolf-Morten	Økopartner Narvik AS, Narvik
Klette, Per	Sparebank 1 Regnskapshuset Østlandet AS, Lhmr.
Lysaker, Kristin	Abacus Økonomitjenester AS, Mysen
Mølland, Grete	Sør-Regnskap AS, Kristiansand
Nygaard, Ken	Nygaard Regnskap AS, Hafrsfjord

Olsen, Karine	Accountor AS, Oslo
Olsen, Kristin	Regnskapsentralen AS, Moss
Pettersen, Beathe	Regnskap og Rådgivning Alta AS
Reisvold, Eva	Visma Services Norge AS, Lyngdal
Røed, Nils	Nira's Dataregnskap AS, Sandvika
Sevilhaug, Oksasa	Gardermoen Økonomi AS; Jessheim
Sneltvedt, Katarina	Frostad & Skyrud AS, Kjeller
Svendsen, Linda	Accountor AS, Otta
Stakland, Thorleif	Tveit Regnskap AS, Haugesund
Størseth, Marith	Optimal Regnskap AS, Orkanger
Svanberg, Christer	Hægland & Svanberg AS, Oslo
Sæbø, Ragnar	Hardanger Økonomi servive AS, Eidfjord
Søreide, Svein Wegner	Wegener Søreide AS, Bergen
Ulvøen, Helga	ODB Regnskap AS, Straume
Valentinsen, Liv	VALID Regnskap, Haslum

Forut for kontrollsesongen ble det gjennomført en to dagers kontrollørsamling for alle kontrollørene. Det ble her fokusert på det nye skybaserte systemet som ble tatt i bruk under kontrollene, en gjennomgang av systemet og de praktiske forhold. Videre ble det lagt vekt på risikovurdering på overordnet og detaljnivå, samt en gjennomgang og diskusjon rundt kategorisering av utvalgte spørsmål i kontrollskjemaet, herunder kontrollspørsmålene relatert til IT.

Finanstilsynet, ved Bernt Jan Aaland deltok på deler av samlingen.

4. Kontrollvirksomheten

4.1 Generelt

Kvalitetskontrollen ble i 2016 for første gang gjennomført ved hjelp av et nytt og moderne system. Det nye systemet er 100 prosent skybasert og plattformen er www.regnskapnorge.no. Systemet har ikke medført materielle endringer og alle skjemaene som anvendes i forbindelse med kontrollen er bygget inn i løsningen, herunder kvalitetskontrollskjema, oppdragskontrollskjema og oppsummeringsskjema.

Utvelgelse av kontrollobjekter har som tidligere år skjedd etter Retningslinjer for kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap mellom Regnskap Norge og Finanstilsynet. Dette innebærer at kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførervirksomheter gjennomføres minst hvert 7. år. I noen grad er kontroller oppsatt med andre utgangspunkt, jf Reglement for kvalitetskontroll § 2-2. Kontrollen inkluderer også autoriserte regnskapsførere som på kontrolltidspunktet ikke er medlemmer av Regnskap Norge, men som er ansatt i regnskapsførervirksomhet som er medlem i Regnskap Norge.

Medlemmer som i liten grad er yrkesaktive i ekstern regnskapsførervirksomhet – inntil 0,5 årsverk – vurderes særskilt med hensyn til hvorvidt det skal gjennomføres stedlig kvalitetskontroll der eller ikke. Det gjennomføres i utgangspunktet en kontorbasert kontroll. Etter en vurdering av mottatt tilbakemelding og virksomhetens omfang resulterer enkelte av disse i en stedlig kontroll.

De stedlige kontrollene gjennomføres i samsvar med plan som for hvert enkelt år bli godkjent av Finanstilsynet og omfatter en vurdering av:

- Om regnskapsføringen er i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og god regnskapsføringsskikk, herunder standarder fastsatt av Bransjestandardutvalget
- Regnskapsførers etterutdanning

- Økonomiske forhold
- Vurdering av regnskapsførerselskapets interne system for risikostyring og intern kontroll
- Oppfyllelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift
- Om regnskapsfører og regnskapsførerselskapet oppfyller relevante etiske retningslinjer

Kontrollene innebærer også kontroll av kvaliteten i utførelsen på tilfeldig utvalgte oppdrag. Den enkelte kontroll dokumenteres i en skriftlig rapport.

4.2 Antall gjennomførte kontroller

I 2016 ble det gjennomført 304 kontroller mot 356 i 2015. Av disse gjaldt 263 ordinære kontroller og 41 gjaldt etterkontroller. Tilsvarende tall for tidligere år var:

2015:	356 (319+37)
2014:	324 (272+52)
2013:	358 (327+31)
2012:	334(278+56)
2011:	346 (311+35)
2010:	343 (287+56)
2009:	364 (328+36)
2008:	362 (308+54)
2007:	360 (318+42)

I tillegg ble det i 2016 gjennomført kontorbasert tilsyn av 43 medlemmer med svært liten grad av yrkesutøvelse, mot 103 i 2015. Kontrollene gjennomføres ved at kontrollobjektet svarer på enkelte spørsmål og sender inne nærmere angitte rutiner for vurdering.

Antall gjennomførte ordinære stedlige kontroller var 263 mot planlagt 300. Merarbeid i forbindelse med den nye løsningen, herunder ferdigstillingstidspunktet av løsningen, medførte at det i 2016 ble gjennomført færre ordinære stedlige kvalitetskontroller enn planlagt.

Antallet gjennomførte oppfølgingskontroller/ etterkontroller var 41. Av de 61 virksomhetene som i 2015 fikk konklusjonen ny kontroll har flere enten valgt å avvikle virksomheten, meldt seg ut, eller er blitt ekskludert fra foreningen. Enkelte kontroller er utsatt til 2017. Disse vil bli fulgt opp i 2017. Antallet personer kontrollert i 2016 er 755 mot 936 i 2015.

4.3 Fokusområder

Kontrollen har som tidligere år, og i henhold til plan for kontrollvirksomheten, hatt fokus på hvorvidt regnskapsførervirksomheten drives forsvarlig og at regnskapsføringen utføres i samsvar med regnskapsførerloven med tilhørende forskrifter og GRFS. På bakgrunn av erfaringer fra tidligere års kontroller har det vært fokus på gjennomføring og dokumentasjon av kvalitetskontroll, så vel overordnet kvalitetskontroll som kontroll av medarbeidere, kravene i forbindelse med rapportering til kunde og gjennomgang av kundens interne rutiner. Videre er etterlevelse av regnskapsførers plikter etter hvitvaskingsloven med tilhørende forskrift vektlagt.

4.4 Kontrollresultatene

Kontrollresultatene viste at andelen ordinære kontroller som godkjennes er noe høyere enn foregående år. Mens oppfølgingskontroller fortsatt viser en svakere utvikling.

Av antall regnskapsførervirksomheter hvor det er gjennomført ordinær kontroll, er 85 % godkjent uten oppfølging eller med en begrenset oppfølging. 15 % ble ikke godkjent.

Disse får ny kontroll/ oppfølgingskontroll i 2017. Oppfølgingskontrollene fra 2015 viser en tilbakegang i resultat. 73 % er godkjent uten oppfølging eller en begrenset oppfølging. 27 % ble ikke godkjent. Disse representerer, med ett unntak virksomheter med en autoriserte regnskapsførere. Det er for 2016 overført 5 saker til Disiplinærutvalget for vurdering av fortsatt medlemskap i foreningen. Resultatet av de gjennomførte kontrollene faller i en av følgende kategorier:

- Godkjent - ikke behov for oppfølging.
- Begrenset oppfølging - innen en gitt frist må den kontrollerte gi skriftlig tilbakemelding angående nærmere angitte forhold som pålegges utbedret. Når dette er dokumentert utbedret blir kontrollen godkjent.
- Ny kontroll – som normalt gjennomføres påfølgende år.

Andelen kontroller som godkjennes uten noen form for oppfølging ligger på tilnærmet samme nivå som foregående år.

Etterfølgende oversikt viser resultatet etter utvalgets behandling de siste tre år:

Ordinære kontroller

Kategori	Antall pers.	2016	2015	2014	Antall virksomheter	2016	2015	2014
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	463	69	74	71	165	63	64	63
Begrenset oppfølging	143	21	16	20	58	22	20	21
Ny kontroll/FT	68	10	10	9	40	15	16	16
Sum vedtak	674	100	100	100	263	100	100	100

Oppfølgingskontroller/ Etter kontroller

Kategori	Antall pers.	2016	2015	2014	Antall virksomheter	2016	2015	2014
Konklusjon		%	%	%		%	%	%
Godkjent	46	57	53	58	18	44	57	58
Begrenset oppfølging	23	28	19	15	12	29	19	21
Ny kontroll/FT	12	15	28	27	11	27	24	21
Sum vedtak	81	100	100	100	41	100	100	100

En nærmere analyse viser at de virksomheter som opplyser at regnskapsproduksjonen foregår digitalt har en ikke ubetydelig bedre kvalitet enn øvrige virksomheter. I de virksomheter hvor produksjonen skjer digitalt er det kun 6 % som har fått konklusjonen ny kontroll. I de virksomheter som opplyser at regnskapsproduksjonen skjer ved en kombinasjon av digital og manuell behandling er det 16% som har fått konklusjonen ny kontroll. Mens blant de som opplyser at regnskapsproduksjonen kun skjer manuelt, er det hele 23% som har fått konklusjonen ny kontroll.

4.5 Type feil og mangler

En nærmere gjennomgang av årets fokusområder viser at i forbindelse med:

- Gjennomføring og dokumentasjon av så vel overordnet intern kontroll som kontroll av medarbeider har 74 % fått godkjent på området. Av de 26% som har fått anført mangel, er hele 12% å anse som alvorlig mangel.

- Kravet om å vurdere de av oppdragsgivers interne rutiner som er vesentlig for oppdragsutførelsen, har 72% fått godkjent på området. Av de 28% som har fått anført mangel er 10% karakterisert som alvorlig mangel. Det vil si at det ikke foreligger en dokumentasjon på en slik gjennomgang.
- Rapportering til kunden, så vel overholdelse av frekvens som skriftlige kommentarer vedrørende de forutsetninger regnskapet bygger på, har 79 % fått godkjent på området. Av de 21 % som har fått anført mangel, er 6 % å anse som alvorlig mangel.

Analyser av kontrollresultatene viser videre at de langt fleste virksomheter viser god etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Hele 94 % har fått godkjent på området og av de 6% som har fått anført mangel er det kun 2 % som er å anse som alvorlig mangel.

Analyser viser også at regskapsførervirksomhetene sitt avtaleverket i stor utstrekning er tilfredsstillende oppdatert. 85 % har fått godkjent på området og av de 15 % som har fått anført mangel er det 3 % som er å anse som alvorlig mangel.

5. Evaluering

Evalueringene etter kontrollene i 2016 viser nedgang fra 2015 når det gjelder forhåndsinformasjon fra Regnskap Norge og de spørsmålene som skulle besvares før kontrollen. Dette kan trolig tilskrives overgangen til nytt web basert system og det forhold at vi i 2016 var noe sene med å sende ut varsel. Jevnt over gis det høye karakterer, med enkelte gir kun karakteren 1 eller 2. Det var 64% som responderte og fullførte hele undersøkelsen, noe som anses som en god svarprosent. Kontrollene oppfattes fortsatt jevnt over meget positive. Spesielt positiv at kontrollørene oppfattes som vennlige og imøtekommande og i stor grad bidrar med gode råd og veiledning.

Evalueringene ble også i 2015 gjennomført ved at den kontrollerte anmodes om å gi sin tilbakemelding på en del forhold vedrørende kontrollen på en skala med karakter mellom 1 og 6 (hvor 6 er høyest).

Nedenfor følger resultatet fra evalueringene fra 2016 (i parentes evalueringene fra 2015):

- 1) Hvor bra eller dårlig synes du forhåndsinformasjonen til kvalitetskontrollen var?
 - a. Forhåndsinformasjon fra Regnskap Norge **4,9** (5,0)
 - b. Forhåndsinformasjon fra kontrolløren **5,1** (5,1)
- 2) Hva er din vurdering av:
 - a. Spørsmålene som skulle besvares i forkant av kontrollen **4,9** (5,0)
 - b. Spørsmålsstillingene under selve kontrollen **5,2** (5,2)
- 3) Hva er din vurdering av kontrolløren på følgende områder:
 - a. Kontrollørens faglige kompetanse **5,5** (5,4)
 - b. Kontrollørens disponering av tiden **5,4** (5,4)
 - c. Kontrollørens vennlighet og imøtekommenhet **5,7** (5,6)
- 4) Hadde du i forbindelse med kontrollen behov/ønske om råd og veiledning fra kontrolløren?
 - a. De som har svart ja: I hvilken grad synes du kontrolløren bidro med gode råd og veiledning: **5,4** (5,3)
- 5) Hva er din totalvurdering av kvalitetskontrollen - alt i alt: **5,2** (5,1)

6. Regnskap

Inntekter av kontrollavgifter er basert på en årlig avgift og er således uavhengig av antall gjennomførte kontroller. Det ble i 2016 gjennomført 56 færre ordinære kontroller enn i 2015 og totalt 52 færre kontroller i 2016 sammenlignet med 2015. Kostnadene pr kontroll ligger med kr 14.194 tilnærmet på samme nivå som 2015. Kostnadene i forbindelse med kontrollutvalget har i 2016 et etterslep fra 2015. Administrasjonskostnadene er beregnet utfra direkte førte timer og ligger noe høyere enn fjoråret. Det er her ikke medregnet kostnader til utvikling av nytt IKT system for kvalitetskontrollen. Regnskapet er heller ikke belastet med andel av indirekte kostnader.

For øvrig vises det til vedlagte regnskap.

7. Avslutning

Generelt viser gjennomførte kvalitetskontroller i 2016 at andelen som godkjennes er noe høyere sammenlignet med forrige år. Oppfølgingskontrollene fra 2015 viser en tilbakegang.

Kvalitetskontrollutvalget ser på oppfølgingen før og etter kontrollene og den veiledningen som blir gitt under kontrollene som svært viktig for kvaliteten blant foreningens medlemmer.

Foreløpige undersøkelser viser samme tendens som for tidligere år. De som får oppfølgingskontroll er i de fleste tilfeller virksomheter med kun en eller to autorisert regnskapsførere.

Det har også i løpet av 2016 vært gjennomført veiledning blant flere av medlemmene som får oppfølgingskontroll. Kvalitetskontrollutvalget vil framover fortsatt oppfordre til å benytte denne tjenesten.

--- * ---

Oslo, 1. mars 2017

Astrid D. Tveter (leder)
sign.

Ellen Egenæs
sign.

Erik Hauge
sign.

Terje Melhus
sign.

Erling Vestgård
sign.